

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

0305 "Економіка та підприємництво"
8.03050801 "Фінанси і кредит"

Інститут суспільства

2015-2016 навчальний рік

Робоча програма **Стратегічне управління** для студентів галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво», напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит»

Розробник: Орлова Наталія Сергіївна, професор кафедри управління Інституту суспільства Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор наук з державного управління

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри управління Інституту суспільства

Протокол від «10» серпня 2015 року № 1

Завідувач кафедри управління (Т.В. Поспелова)

Соловська С.В. С.В.

Київський університет імені Бориса Грінченка

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра управління**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ****СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа та страхування (Фінанси і кредит)»

(шифр і назва напрямку підготовки)

інститут, факультет, відділення

Факультет інформаційних технологій та управління

(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Стратегічне управління для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування (Фінанси і кредит)»

Розробники:

Орлова Наталія Сергіївна, професор кафедри управління Факультету інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор наук з державного управління, професор.Федотов Олександр Олександрович, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук, доцент,Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління
Протокол від « 31 » серпня 2016 року № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)Поспелова Т.В.
(прізвище та ініціали)

© Орлова Н.С., 2016 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 р.

Зміст

Пояснювальна записка.....	5
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I.Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II.Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III.Програма	
Змістовий модуль I. Стратегічне управління: концептуальні основи.....	8
Змістовий модуль II. Основи стратегічного аналізу.....	9
Змістовий модуль III Формування «стратегічного набору», Стратегічне планування.....	11
Змістовий модуль IV Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління.....	13
Навчально-методична карта дисципліни «Стратегічне управління»... ..	14
IV.Плани семінарських занять.....	15
V.Завдання для самостійної роботи.....	22
Карта самостійної роботи	23
VI.Індивідуальна навчально – дослідна робота	25
VII.Система поточного та підсумкового контролю.....	27
VIII.Методи навчання.....	29
IX.Методичне забезпечення курсу.....	30
X.Питання до екзамену.....	30
XI.Рекомендована література.....	33
Основна	
Додаткова	

Пояснювальна записка

Мета полягає у набутті студентами теоретичних і практичних навичок з питань організації стратегічного менеджменту на підприємстві.

Завданнями вивчення дисципліни є вивчення студентами теоретичних і практичних питань формування стратегії підприємства, механізму стратегічного планування діяльності юридичних осіб, організації стратегічного контролю. Значне місце в курсі займають питання, пов'язані з встановленням стратегічної позиції підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- поняття і порядок організації стратегічного управління;
- основи проведення SWOT-аналізу діяльності підприємства;
- особливості стратегічного планування діяльності підприємства;
- складові стратегії підприємства;
- організаційне, фінансово-економічне та соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління;
- порядок здійснення стратегічного контролю;

вміти:

- оцінювати середовище підприємства;
- проводити стратегічний аналіз підприємства;
- визначати місію, цілі та завдання підприємства, будувати «дерево цілей»;
- складати фінансові плани;
- визначати конкурентоспроможність підприємства (товару);
- розробляти фінансову стратегію;
- проводити оцінку виконання стратегії;
- формувати стратегічний набір підприємства.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідних завдань, досліджень, зокрема, індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ) студентів з актуальних проблем розвитку, становлення, реформування сфери виробництва в контексті інтеграції у європейський простір загалом і зокрема розвиток і удосконалення моделей, технологій системи управління та управлінської діяльності керівників.

Кількість годин, відведених навчальним закладом на вивчення дисципліни становить 150 год., із них 16 год. лекцій, 16 год. – семінарські заняття, 8 год. – модульний контроль, 80 год. – самостійна робота, 30 год. – підсумковий модульний контроль (екзамен).

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Стратегічне управління» завершується підсумковим модульним контролем у формі екзамену.

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Суб'єкти процесу вивчення навчальної дисципліни: студент і викладач вищого навчального закладу у їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

Курс – 4	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 5 кредити</p> <p>Змістові модулі – 4 модулі</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): 150 годин</p> <p>Тижневих годин: 4 години</p>	<p>Шифр та назва напрямку підготовки 0306 «Менеджмент і адміністрування»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 8.03060101 «Менеджмент організації і адміністрування»</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 5</p> <p>Семестр 1</p> <p>Аудиторні заняття: 36 години з них</p> <ul style="list-style-type: none"> • лекції (теоретична підготовка) 16 годин • семінарські заняття – 16 годин • модульний контроль – 8 години • самостійна робота – 80 години • семестровий контроль – 30 годин <p>Вид контролю:</p>

		ЭКЗАМЕН
--	--	---------

II. Тематичний план навчальної дисципліни

№	Назва теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудит.	Лек.	Практ.	Сем.	Інд. роб.	Сам. роб.	Підсумк. контроль
Змістовий модуль I. Стратегічне управління: концептуальні основи									
1	1. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях	9	4	2		2		5	
2	Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	11	6	2		2		5	2
Змістовий модуль II. Основи стратегічного аналізу									
3	Середовище господарської організації	9	4	2		2		5	
4	Визначення конкурентоспроможності організації	9	4	2		2		5	
5	Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації	11	6	2		2		5	2
Змістовий модуль III. Формування "Стратегічного набору", стратегічне планування									
6	Сутність стратегії та «стратегічний набір»	9	4	2		2		5	
7	Сутність стратегічного планування	9	4	2		2		5	
8	Стратегічні плани, проекти і програми	7	3	-		-		5	2
Змістовий модуль IV. Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління									
9	Організаційне забезпечення стратегічного управління	12	2	2		-		10	
10	Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	15	-	-		-		15	
11	Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління	19	4	-		2		15	2
	Разом	120	40	16		16		80	8
	Разом за навчальним планом	150		16		16		80	38

III. Програма**Змістовий модуль I Стратегічне управління: концептуальні основи**

Лекція 1.

Тема лекції: Передумови застосування стратегічного управління в організаціях (2 год.)

Самостійне визначення цілей і завдань підприємствами як реакція на зміни. Зміст завдань управління організаціями в різних умовах розвитку ринкових відносин. Порівняння змісту завдань управління в розвинених країнах з ринковою економікою, держав Східної Європи та колишнього Радянського Союзу на одних і тих самих проміжках часу.

Розвиток підприємств, перехід від «закритого» до «відкритого» типу організації як реакція на зміни в зовнішньому середовищі. Підприємство як соціально-економічна система. Загальні риси підприємств. Параметри, які визначають відмінність підприємств.

Сутність категорії «стратегічне мислення». Роль стратегічного мислення у формуванні стратегічного рівня підприємства. Визначення стратегічного рівня підприємства. Характеристики стратегічно орієнтованого підприємства. Принципи стратегічної діяльності на підприємстві.

Причини виникнення довгострокового планування. Прогнозування як основа довгострокового планування (еволюційні, нормативні й організаційні прогнози). Позитивні сторони і недоліки довгострокового планування.

Умови переходу від довгострокового до стратегічного планування. Концепція комплексного розвитку підприємства. Загальні риси і відмінності довгострокового і стратегічного планування. Фундаментальні елементи стратегічного планування.

Концепція стратегічного управління: сутність, елементи, механізм здійснення. Необхідність переходу підприємств до стратегічного управління як реакція на зміни середовища функціонування організації. Типи існуючих підходів до стратегічного управління та їх критичний аналіз. Елементи стратегічного управління, які застосовуються на підприємствах України. Переваги й обмеження стратегічного управління в Україні та на зарубіжних підприємствах.

Семінар 1. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях. (2 год.)

Лекція 2.

Тема лекції : Стратегічне управління як реалізація цільового підходу (2 год.).

Цільовий підхід як метод координації. Завдання та умови розвитку цільового підходу на сучасному етапі. Деякі теоретико-методологічні питання цільового управління. Форми реалізації цільового управління та їх критичний аналіз.

Основні принципи та форми стратегічного управління. Особливості організаційно-економічного механізму стратегічного управління. Об'єкти впливу стратегічного управління. Необхідність застосування стратегічного управління у динамічному, невизначеному середовищі.

Загальні риси стратегічного управління. Характеристика особливостей та правові основи стратегічного управління. Ключові гіпотези вдосконалення стратегічного управління. Обмеження застосування «класичних» моделей стратегічного управління в Україні.

Сутність і зміст категорії «мета в управлінні». Роль мети в управлінні. Фактори, що визначають мету в управлінні. Етапи визначення мети в управлінні. Вимоги до цілей.

Зв'язок філософії існування, «бачення» та місії організації. Сутність місії фірми та її роль в управлінському процесі. База для розробки «місії»: коло потреб, що їх задовольняє фірма, сукупність споживачів, продукція, що виробляється, конкурентні переваги. Взаємозв'язок «місії» і «ринку, який обслуговує фірма». Конкретні приклади «місії фірми», її використання та зміни.

Критерії класифікації та класифікаційні групи цілей. Стратегічні цілі, їх кількісна і якісна характеристика. Перелік основних показників, які найбільш часто використовуються для характеристики стратегічних цілей.

Поняття «дерева цілей» і методи його побудови. «Дерево цілей» та політика досягнення цілей. Технологічні засади побудови «дерева цілей». Застосування «дерева цілей» підприємства на різних етапах стратегічного управління.

Семінар 2. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу (2 год.).

Основні поняття модулю: стратегія, стратегічне управління, концепції стратегічного управління, місія підприємства, мета в управлінні, цільовий підхід, дерево цілей.

Змістовний модуль II. Основи стратегічного аналізу

Лекція 3.

Тема лекції: Середовище господарської організації (2 год.)

Розвиток структурних і динамічних концепцій середовища функціонування організації. Сутність та основні характеристики середовища організації. Контрольовані та неконтрольовані фактори, їх класифікація і характеристика.

Необхідність аналізу зовнішнього середовища як умова функціонування підприємства. Неконтрольовані фактори і адаптація підприємства до них. Необхідність розробки стратегій адаптації.

Модель «галузевої конкуренції» М. Портера. Характеристика основних елементів проміжного середовища підприємства. Методи дослідження елементів проміжного середовища та стратегії впливу на них. Політика подолання бар'єрів.

Техніко-технологічні та соціокультурні моделі внутрішнього середовища організації. Контрольовані фактори середовища організації. Поняття «потенціалу підприємства». Методи та показники, що використовуються для аналізу внутрішнього середовища підприємства. Стратегії формування внутрішнього середовища організації.

Характеристика середовища господарських підприємств України, необхідність формування систем стратегічного моніторингу. Загрози і можливості, які існують для українських і зарубіжних підприємств. Стан виробництва в Україні. Необхідність моніторингу середовища та розробки антикризової стратегії.

Семінар 3. Середовище господарської організації (2 год.)

Лекція 4.

Тема лекції: Визначення конкурентоспроможності організації (2 год.)

Основи теорії «конкурентних переваг». Конкуренція та конкурентоспроможність. Конкуренція та ринкова структура. Необхідність та методи визначення ключових факторів успіху. Необхідність розробки стратегій конкуренції.

Визначення критеріїв конкурентоспроможності товару. Параметри та показники конкурентоспроможності. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Якість та конкурентоспроможність. Методи підвищення конкурентоспроможності продукції.

Конкурентний статус підприємства. Методи визначення, фактори та показники, які визначають конкурентоспроможність підприємства. Модель конкурентоспроможного підприємства. Вплив галузевих особливостей на конкурентоспроможність підприємства. Методи підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Визначення «стратегічної групи конкурентів». Використання різних методів аналізу конкурентів. Застосування «карти стратегічних груп» в аналізі середовища організації.

Семінар 4. Визначення конкурентоспроможності організації (2 год.)

Лекція 5.

Тема лекції: Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації (2 год.)

Основні етапи застосування SWOT-аналізу. Загальні характеристики сильних та слабких сторін, що використовуються в SWOT-аналізі. Загальні зовнішні можливості та загрози, що використовуються в SWOT-аналізі. Характеристика особливостей змісту стратегічного балансу підприємств України.

Функції прогнозування в системі стратегічного управління. Зв'язок прогнозів з цілями та стратегіями підприємства.

Основні методи прогнозування, що використовуються в стратегічному плануванні. Характеристика методів моделювання. Розробка сценаріїв розвитку подій (основні етапи). Методи розробки сценаріїв.

Необхідність та особливості використання основних методів прогнозування на підприємствах України. Досвід застосування експертних методів, методів екстраполяції та моделювання на вітчизняних підприємствах.

Семінар 5. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації (2 год.)

Основні поняття модулю: зовнішнє та внутрішнє середовище підприємства, потенціал підприємства, економічний потенціал підприємства, конкурентний статус підприємства, конкурентоспроможність, конкурентоспроможність продукту, товару, методи оцінки конкурентоспроможності продукту, конкурентна стратегія, SWOT-аналіз, прогнозування в стратегічному управлінні, методи моделювання.

Змістовий модуль III. Формування "Стратегічного набору", стратегічне планування

Лекція 6.

Тема лекції. Сутність стратегії та «стратегічний набір» (2 год.)

Сутність стратегії як множинної категорії та вимоги до неї. Способи обґрунтування окремих загальних стратегій організації.

Сутність «стратегічного набору» підприємства та його призначення. Критерії формування «стратегічного набору».

Порядок розробки «стратегічного набору». Взаємозв'язок і співвідношення продуктово-товарних, функціональних і ресурсних стратегій підприємства.

Основні фактори, що впливають на вибір продуктово-товарних стратегій. Моделі та методи аналізу та балансування СЗГ.

Місце та роль «забезпечувальних» стратегій у «стратегічному наборі».

Загальні вимоги до побудови ресурсних стратегій.

Загальні вимоги до побудови функціональних стратегій, моделі та методи що використовуються для їх розробки.

Зв'язок між ресурсними та функціональними стратегіями.

Сутність комплексних функцій та комплексних стратегій.

Семінар 6. Сутність стратегії та «стратегічний набір» (2 год.)

Лекція 7.

Тема лекції. Сутність стратегічного планування (2 год.)

Методи розробки стратегій підприємства. Основні передумови, що потребували переходу до стратегічного планування. Мета стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Принципи стратегічного планування. Горизонт стратегічного планування.

Визнання існування, причини та сутність бар'єрів стратегічного планування: негативний досвід, нерозвиненість теорії та методів планування, середовище, небажання встановлювати цілі та розробляти стратегії, опір змінам, обмеження.

Необхідність комплексного підходу до подолання бар'єрів. Початок процесу подолання бар'єрів «зверху». Визнання існування обмежень. Встановлення ефективних зв'язків. Участь усіх підсистем підприємства у плануванні. Розробка альтернативних планів.

Характеристика моделей стратегічного планування: на основі «стратегічної прогалини»; орієнтованої на створення та підтримку конкурентоспроможності підприємства; що базується на урахуванні ринкових переваг; орієнтованої на створення позитивного іміджу; що враховує розміри підприємств. Критичний аналіз підходів.

Особливості побудови системи стратегічного планування на підприємствах з різними формами власності, галузевої належності, різних за масштабами та рівнем спеціалізації виробництва, типами обраних стратегій, рівнем кваліфікації персоналу, видами ОСУ тощо. Формальні та неформальні аспекти стратегічного планування.

Семінар 7. Сутність стратегічного планування (2 год.)

Лекція 8.

Тема лекції. Стратегічні плани, проекти і програми (2 год.)

Необхідність існування планових документів різного типу. Характерні риси стратегічного плану. Стратегічний план як інструмент реалізації стратегій різного типу. Структура стратегічного плану. Резервні плани. Показники стратегічного плану.

Стратегічна програма як інструмент реалізації стратегії. Стратегічна програма в системі планування. Відмінності стратегічних планів та програм. Класифікації стратегічних програм. Особливості їх формування та сфери застосування. Забезпечення участі підприємства в державних програмах. Показники та чинники, що використовуються для оцінки ефективності стратегічних програм.

Стратегічний проект як інструмент реалізації стратегії. Відмінності стратегічних проектів від стратегічних документів іншого типу. Структура проектів. Критерії та цільові оцінки стратегічних проектів.

Зв'язок стратегічних та поточних планів підприємства. Розробка бюджетів. Альтернативні плани. Одноразові, постійно діючі організаційні плани, технологічні схеми прийняття рішень. Планові показники.

Семінар 8. Стратегічні плани, проекти і програми (2 год.)

Основні поняття модулю: «стратегічний набір», корпоративна стратегія, функціональна стратегія, ресурсна стратегія, комплексна стратегія, стратегічне планування, методи планування, стратегічний план, стратегічна програма, стратегічний проект, поточний план, технологія прийняття рішень.

Змістовий модуль IV. Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління

Лекція 9.

Тема лекції. Організаційне забезпечення стратегічного управління (2 год.)

Ви значення організаційної структури управління. Взаємозв'язок ка тегорій «стратегія—структура», ОСУ як інструмент виконання стратегій. Пере хід від «традиційних» до стратегічних ОСУ, їх порівняльна харак теристика.

Диференціація та інтеграція в ОСУ при переході до стратегічного управління. Кла сифікація ОСУ та характеристика їх типів. Договірні відносини в ОСУ стратегічного типу.

Характеристика орга нізаційних структур залежно від етапів «життєвого циклу» під приємства. Характеристика ОСУ залежно від специфіки оточення. Типи і відмінності реакції організаційних структур управління на зміни в зовнішньому середовищі. Стратегії кооперації, вертикальної інтеграції, створення стратегі чних коаліцій; їх переваги та недоліки.

Загальна харак теристика основних етапів процесу організаційного проектування. Зміст аналізу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, що впливають на ОСУ. Характеристика цілей окремих методів і змісту основних етапів проведення організа ційного аналізу. Характеристика методів формування ОСУ. Зміст організацій ного проекту. Вне сення коректив та забезпечення функціонування ОСУ стратегіч ного типу як основи організаційного забезпечення стратегічного управління організацією.

Семінар 11. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління (2 год.)

Основні поняття модулю: організаційна структура управління, диференціація та інтеграція в ОСУ, стратегії кооперації, стратегії вертикальної інтеграції, створення стратегі чних коаліцій, стратегічні еле менти інформаційних систем підприємств, підсис теми стратегічного моніторингу, форми, методи та інструменти обліку і контро лю в стратегічному управлінні.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Стратегічне управління»

Разом: 150 год., лекції – 15год., семінарські заняття – 16год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год., підсумковий контроль (екзамен) – 30 год.

Тиждень	I-II	III-I V	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI
Модулі	ЗМ1		ЗМ2			ЗМ3		ЗМ4
Назва модуля	Стратегічне управління: концептуальні основи		Основи стратегічного аналізу			Формування "Стратегічного набору", стратегічне планування		Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління
Кількість балів за модуль	44		56			54		52
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Дати								
Теми Лекцій (1 бал)								
Теми семінарських Занять (1 бал)								
Самостійна робота	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів)	Табл. 6.1 (10 балів) Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (10 балів) Табл. 6.1 (10 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1(20 балів)		Модульна контрольна робота 3(20 балів)			Модульна контрольна робота 3(20 балів)		Модульна контрольна робота 3 (20 балів)
Підсумковий контроль	Екзамен (30 балів)							

V. Плани семінарських занять

Змістовний модуль I Стратегічне управління:концептуальні основи

Семінарське заняття 1.

Тема: Передумови застосування стратегічного управління в організаціях (2 год).

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 1.1 Передумови виникнення й еволюція стратегічного менеджменту
- 1.2 Стратегічне управління підприємством: сутність, зміст, концепція
- 1.3 Особливості системи стратегічного управління в закордонних фірмах
- 1.4 Досвід і проблеми використання стратегічного управління підприємствами України

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління підприємством: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. За ред. Василенка В.О. – К.: ЦНЛ, 2004. – 400с.
2. Говорушко Т. А. Управління фінансовою санацією підприємства [Текст] : підруч. : затв. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / [Т. А. Говорушко та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т харчових технологій, за заг. ред. Т. А. Говорушко . – К. : Центр учбової літератури, 2013 . – 400 с. – 978-617-673-147-4.
3. Гапоненко А.Л., Панкрухин А.П. Стратегическое управление: Учебник. - М.: Омега-Л, 2004. - 472 с.
4. Гончарова С.Ю., Отенко І.П. Стратегічне управління: Навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. — Х.: ХНЕУ, 2004. — 164с.
5. Довгань, Л. Є. Стратегічне управління : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. — К.: Центр учб. л-ри, 2011 . — 440 с.

Додаткові джерела

6. Исаева Е. А. Стратегический менеджмент в финансово-кредитных организациях: учебное пособие . — М. : Кнорус, 2010 . — 176 с.
7. Кіндрацька Г.І. Основи стратегічного менеджменту: Навч. посібник. Вид. 2-ге. – Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2003. – 264с.
8. Мізюк Б. М. Стратегічне управління: Підручник. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - Львів: Магнолія 2006, 2007. - 392 с.

Семінарське заняття 2.

Тема: Стратегія управління як реалізація цільового підходу (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 2.1. Сутність стратегії
- 2.2. Сутність і значення мети у стратегічному управлінні
- 2.3. Місія підприємства

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
2. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 312 с.
3. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.
6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
8. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. –699 с.

Змістовний модуль 2 Основи стратегічного аналізу**Семінарське заняття 3.**

Тема: Середовище господарської діяльності (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 3.1. Середовище підприємства як об'єкт стратегічного аналізу
- 3.2. Чинники макросередовища та мікросередовища підприємства
- 3.3. Внутрішнє середовище підприємства

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-во освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
2. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
3. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.
6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
8. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. — 699 с.

Семінарське заняття 4.

Тема: Визначення конкурентоспроможності організації (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 4.1. Конкурентоспроможність підприємства
- 4.2. Конкурентоспроможність цін та витрат підприємства
- 4.3. Міцність конкурентної позиції підприємства
- 4.4. Потенціал підприємства в ринкових умовах господарювання

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Мікловда В. П. Стратегічне управління конкурентоспроможністю: епістемологічні підходи та практична проблематика [Текст] : монографія / [В. П. Мікловда та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Полтав. ун-т економіки і торгівлі . — Полтава : ПУЕТ, 2013 . — 307 с. — 978-966-184-199-3.
2. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2004. - 336с.
3. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-во освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
8. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. — 699 с.

Семінарське заняття 5.

Тема: Методи аналізу прогнозування розвитку середовища організації (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 5.1. Моделі стратегічної поведінки підприємства
- 5.2. SWOT-аналіз в процесі стратегічного управління
- 5.3. Моделі стратегічної поведінки

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Мікловда В. П. Стратегічне управління конкурентоспроможністю: епістемологічні підходи та практична проблематика [Текст] : монографія / [В. П. Мікловда та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Полтав. ун-т економіки і торгівлі . — Полтава : ПУЕТ,

2013 . — 307 с. — 978-966-184-199-3.

2. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2004. - 336с.
3. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-во освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб.: Питер, 2010. — 496 с.
 7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
 8. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
- Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. —699 с.

Змістовий модуль III Формування стратегічного набору, стратегічне планування

Семінарське заняття 6.

Тема: Сутність стратегії та стратегічний набір (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 6.1. Стратегічний набір: поняття, склад і особливості
- 6.2. Характеристика основних видів стратегій
- 6.3. Школи і підходи до формування стратегій

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. — К.: ЦУЛ, 2004. - 336с.
2. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-во освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
3. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
4. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

1. Гуревич А. М. Ассесмент: принципы подготовки и проведения. — СПб.: Речь, 2005. - 235 с.
2. Кляйнман М. Ассесмент-центр. Пер. с нем. — Х.: Изд. «Гуманитарный центр», 2004.
3. Магура М.И., Курбатова М.Б. Оценка работы персонала. — М.: ООО «Журнал «Управление персоналом», 2005.
4. Сергиенко С.К. Современные отечественные технологии оценки и развития управленческого персонала. — М.: Книжный мир, 2004. — 206 с.
5. Уотлинг Б. Контрольные вопросы для проведения оценки деятельности персонала: Пер. с англ. — Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2002.

Семінарське заняття 7.

Тема: Сутність стратегічного планування (2 год.).

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 7.1. Поняття і основні риси стратегічного планування
- 7.2. Мета та принципи стратегічного планування
- 7.3. Характеристика прямого і зворотного процесів планування
- 7.4. Організаційні структури в системі стратегічного планування

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-во освіти і науки, молоді та спорту України

для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013. — 224 с.

2. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
3. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.
6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
8. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
- Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К.: КНЕУ, 2004. —699 с.

Змістовий модуль IV. Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління

Семінарське заняття 8.

Тема: Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління (2 год.)

План заняття:

I. Теоретична частина.

- 8.1. Сутність стратегічної інформації. Види інформації на підприємстві
- 8.2. Інформаційно-управлінські системи стратегічного управління
- 8.3. Інформаційна прозорість підприємства

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

IV. Модульний контроль знань.

Рекомендована література:

Основні джерела

1. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013. — 224 с.
2. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
3. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.

Додаткові джерела

4. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 312 с.
5. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.
6. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
7. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.

VI. Завдання для самостійної роботи

зі спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит»

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Передумови застосування стратегічного управління в організаціях —Загальні риси різних підходів до стратегічного управління —Роль стратегічного мислення в формуванні стратегічного рівня організації —Принципи стратегічної діяльності українських підприємств	5
2	Стратегічне управління як реалізація цільового підходу - Обмеження застосування "класичних" моделей стратегічного управління в Україні - Основні принципи та форми стратегічного управління - Поняття та методи побудови "дерева цілей" організації	5
3	Середовище господарської організації —Структуризація середовища функціонування організації —Особливості дослідження середовища господарської організації України	7
4	Визначення конкурентоспроможності організації —Напруженість конкурентної боротьби на певному ринку України. Указати, між якими учасниками відбувається найбільш сильна конкурентна боротьба, а між якими конкуренцію можна вважати несуттєвою. —Роль випадкових подій у формуванні умов для конкурентних переваг організації тієї або іншої країни.	5
5	Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації	5

	–Особливості застосування методів прогнозування в умовах функціонування української економіки –Недоліки екстраполяційних методів для прогнозування змін у соціально-економічних системах	
6	Сутність стратегії та «стратегічний набір» – Сучасні групи стратегій підприємств – Фактори, що впливають на зміст стратегії підприємства	5
7	Сутність стратегічного планування – Етапи та принципи стратегічного планування – Особливості побудови системи стратегічного планування на вітчизняних підприємствах	5
8	Стратегічні плани, проекти і програми – Стратегічний план як інструмент реалізації стратегій різного типу – Особливості формування та сфери застосування стратегічних програм	5
9	Організаційне забезпечення стратегічного управління – Порівняльна характеристика "традиційних" та стратегічних ОСУ – ОСУ як інструмент виконання стратегій	10
10	Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління – Поведінкові аспекти розробки та реалізації стратегії – Сутність та основні елементи "управління опором" – Роль мотивації у формуванні "стратегічної поведінки"	15
11	Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління – Організаційно-економічні механізми внесення коректив у стратегії на основі результатів аналізу в режимі реального часу – Дослідження особливостей інформаційно-аналітичних систем забезпечення стратегічного управління на підприємствах України	15
	Разом	80

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і перелік виконання самостійної роботи студентами, подано у таблиці.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль до теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I Стратегічне управління: концептуальні основи			
Тема 1. Передумови застосування стратегічного управління в організаціях	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	I-II
Тема 2. Стратегічне управління як реалізація цільового підходу	Семінарське заняття, підсумкове тестування, модульний контроль	10	I-II
Змістовий модуль II. Основи стратегічного аналізу			
Тема 3. Середовище господарської організації	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	III-IV
Тема 4. Визначення конкурентоспроможності організації	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	III-IV
Тема 5. Методи аналізу і прогнозування розвитку середовища організації	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	10	IV-V
Змістовий модуль III. Формування "Стратегічного набору", стратегічне планування			
Тема 6. Сутність стратегії та «стратегічний набір»	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	VI-VII
Тема 7. Сутність стратегічного планування	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	VI-VII
Тема 8. Стратегічні плани, проекти і програми	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	10	VIII-IX

Змістовий модуль IV. Підсистеми забезпечення сучасного стратегічного управління				
Тема 9. Організаційне забезпечення стратегічного управління	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	VIII-IX	
Тема 10. Соціально-психологічне забезпечення стратегічного управління	Семінарське заняття, підсумкове тестування	10	IX-X	
Тема 11. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного управління	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	10	IX-X	
Разом 80 год.		Разом 110 балів		

Індивідуальна навчально-дослідна робота

Індивідуально навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентом ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Управління персоналом» – це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини або повного програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види самостійних індивідуальних робіт студента, вимоги до них та критерії оцінювання

- Конспект із теми (модуля) за заданим планом – повинна бути визначена мета, завдання і висновок законспектованого матеріалу – (5 балів).
- Конспект із теми (модуля) за планом, розробленим студентом – повинна бути визначена мета, завдання, висновок і джерела інформації законспектованого матеріалу – (8 балів).
- Повідомлення із теми, рекомендованої викладачем – повинно бути оформлене у тезах, визначені завдання, висновки, джерела інформації – (10 балів).
- Повідомлення із теми, обраної студентом самостійно – повинно бути оформлене у тезах із зазначенням актуальності, мети, містити висновки та джерела інформації – (15 балів).
- Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – викладене структуровано у формі реферату, визначена актуальність, мета, об'єкт, предмет, завдання і методи дослідження, висновки та джерела інформації – (30 балів).

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату: зміст, вступ – у якому визначена актуальність та мета теми, визначені об'єкт та предмет, завдання та методи дослідження. Основна частина складається із двох розділів: історія дослідження предметної теми і дослідження студента. Кожен розділ завершується висновками, а вся робота загальними висновками. Завдання може заповнюватись і ілюстрованим матеріалом, який вноситься в додатки. Хід дослідження підтверджується джерелами інформації, що вказуються у списку використаних джерел.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у таблицях.

Критерії оцінювання ІНДЗ у формі реферату

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1	Обґрунтування актуальності, формування мети, визначення об'єкту, предмету, завдань та методів дослідження	4 бали
2	Складання плану виконання ІНДЗ	2 бали
3	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Логічне викладення фактів, ідей, результатів дослідження. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку питання	10 балів
4	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 бали
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	10 балів
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (при їх наявності), список використаних джерел	2 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ у формі реферату

Рівень	Кількість балів, що відповідає	Оцінка за традиційною
--------	--------------------------------	-----------------------

виконання	рівню	шкалою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	20-25	Добре
Середній	14-19	Задовільно
Низький	Нижче 13	Незадовільно

VIII. Система поточного і підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Стратегічне управління» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок: збільшення кількості підсумкових балів до 100 балів.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ зп	Вид діяльності студента		Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
1	Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	3	3	1	1
2	Відвідування семінарських занять	1	1	2	3	3	3	3	1	1
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	10	2	20	3	30	3	30	1	10
4	Робота на семінарському занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія)	5	2	10	3	15	3	15	1	5
5	Виконання тестового контролю, експрес-контроль	10	2	20	3	30	3	30	1	10
6	Виконання модульної контрольної роботи	20	1	20	1	20	1	20	1	20
	Макс. кількість балів за видами діяльності студента			74		101		101		47

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Методика розрахунків модульної і семестрової оцінок студента

№ зп	Оцінка студента		Модуль 1	Модуль 2
1	Максимальна підсумкова модульна оцінка (ММ)		30	30

2	Фактична кількість балів студента за змістовими модулями (приклад) (ФБ)			102		130
3	Максимальна підсумкова семестрова модульна оцінка (МС)	60				
4	Залікова рейтингова оцінка (Е)	40				20
5	Підсумкова модульна оцінка студента $M = \text{ФБ} / \text{МВ} * \text{ММ}$			27		28
6	Підсумкова семестрова мод. оцінка $C = \Sigma(\text{ФБ}) / \Sigma(\text{МВ}) * \text{МС}$					55
7	Підсумкова семестрова рейтингова оцінка $P = C + E$					75/C

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- *Методи письмового контролю:* модульне письмове тестування, підсумкова письмове тестування, звіт, реферат.
- *Комп'ютерного контролю:* тестове опитування.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у систему оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	Оцінка національною шкалою	за
A	Відмінно – відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу	90 – 100 балів	відмінно	Зараховано
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу	82 – 89 балів	добре	
C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	75 – 81		
D	Задовільно – посередній рівень знань із значною кількістю помилок	69 – 74	задовільно	
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	60 – 68		
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю перескладання за умови самостійного опрацювання	35 – 59	незадовільно	Незараховано
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	1 – 34		

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульних контрольних робіт.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

* *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

* *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

* *Практичні*: вправи, психодіагностика, ділові ігри, тренінги.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

XI. ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поясніть формування місії і цілей організації.
 2. Охарактеризуйте етапи стратегічного планування.
 3. Поясніть методику SWOT-аналізу.
 4. Які ви знаєте плани впровадження стратегії?
 5. Розкрийте суть та необхідність стратегічного управління в організації.
 6. Наведіть переваги стратегічно орієнтованих організацій.
 7. Поясніть різницю між еволюційним і революційним розвитком організації.
 8. Наведіть загальну класифікацію стратегій організацій.
 9. Які виділяє конкурентні стратегії Ф. Котлер? Поясніть їх.
 10. Наведіть класифікацію стратегій підприємства за Р. Фатхутдіновим.
 11. Дайте характеристику базових конкурентних стратегій підприємства.
 12. Охарактеризуйте стратегію розвитку організації «залишити все без змін»
 13. Охарактеризуйте стратегію розвитку організації «внутрішнього зростання». Яких стратегій може дотримуватись організація, яка орієнтована на внутрішнє зростання?
 14. Охарактеризуйте стратегію розвитку «зовнішнього зростання організації» та поясніть її стратегії.
 15. Охарактеризуйте стратегію розвитку «вилучення вкладень».
 16. Вибір стратегії фірми (основні чинники вибору стратегії, вибір стратегій, які можна віднести до великого бізнесу, до малого бізнесу, до середнього бізнесу).
 17. Порівняльні характеристики систем управління (стратегічне, тактичне та операційне управління). Поняття та визначення конкурентоспроможності підприємства.
- Основні підходи до формулювання стратегій
18. Підходи до формування стратегічного плану. Планування від "досягнутого", оптимізаційне та адаптивне планування
 19. Типи стратегій. Загальний зміст корпоративної та функціональної стратегій. Фактори, що визначають стратегію компанії.
 20. Порівняльні характеристики систем управління (стратегічне, тактичне та операційне управління).
 21. SNW- підхід до аналізу внутрішнього середовища, особливості його проведення на вітчизняних підприємствах
 22. Стратегії диверсифікації.
 23. Формування організаційних структур стратегічного типу. Характеристика ОСУ залежно від специфіки оточення.
 24. Матриця БКГ, її структура, складові та побудова.
 25. Місія, цілі та задачі діяльності організації, їх поєднання у процесі стратегічного управління.
 26. PEST аналіз та необхідність його застосування в рамках стратегічного менеджменту.
 27. Перехід від стратегічного планування до стратегічного менеджменту. Моделі стратегічного планування.
- Характеристика моделей стратегічного планування.
28. Зміст поняття стратегічний менеджмент. Поняття стратегія, план, місія та стратегічні цілі організації.
 29. Структура матриці МакКінзі. Особливості побудови. Характеристика квадрантів.
 30. Методи аналізу та прогнозування розвитку зовнішнього середовища організації.
 31. Методологічні основи стратегічного управління.
 32. Диверсифікація діяльності, як засіб розширення господарської діяльності.
 33. Загальні складові та типи зовнішнього середовища. Можливості та погрози
 34. Оцінка обраної стратегії
 35. Модель портфельного аналізу McKinsey. Переваги та недоліки матриці McKinsey. Межі застосування матриці.
 36. Сутність стратегічного планування. Цілі та принципи стратегічного планування. Бар'єри для стратегічного планування.
 37. Діловий комплексний аналіз (PIMS).

38. Мета та принципи стратегічного планування
39. Сутність аналізу портфеля бізнесів та його основні етапи.
40. Зміст поняття стратегічний менеджмент. Поняття стратегія, план, місія та стратегічні цілі організації.
41. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.
42. Стратегічний менеджер та його функції. Вимоги до стратегічного менеджера.
43. Основні підходи до формулювання стратегій. Мета та принципи стратегічного планування.
44. Стратегія і структура: характеристика взаємозв'язку.
45. Сучасний інструментарій стратегічного планування.
46. Стратегічний аналіз та прогнозування розвитку навколишнього середовища організації.

Матриця Ансоффа і тримірна схема Абеля.

47. Зміст і структура стратегічного плану.
48. Життєвий цикл стратегічного планування. Контроль у стратегічному плануванні.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основні джерела

1. Господарський кодекс України – Х.: ТОВ «Одісей», 2007. – 240с.
2. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління підприємством: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. За ред. Василенка В.О. – К.: ЦНЛ, 2004. – 400с.
3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою санацією підприємства [Текст] : підруч. : затв. М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / [Т. А. Говорушко та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т харчових технологій, за заг. ред. Т. А. Говорушко . – К. : Центр учбової літератури, 2013 . – 400 с. – 978-617-673-147-4.
4. Гапоненко А.Л., Панкрухин А.П. Стратегическое управление: Учебник. - М.: Омега-Л, 2004. - 472 с.
5. Гончарова С.Ю., Отенко І.П. Стратегічне управління: Навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. — Х.: ХНЕУ, 2004. — 164с.
6. Довгань, Л. Є. Стратегічне управління : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. — 2-ге вид. — К.: Центр учб. л-ри, 2011 . — 440 с.
7. Дорофиев В.В. и др. Стратегическое управление: Учебное пособие. – Макеевка: ДонГАСА, 2000. – 206с.
8. Забродська Л.Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії: Навч. посібник. – Харків: Консум, 2004. –208 с.
9. Исаева Е. А. Стратегический менеджмент в финансово-кредитных организациях: учебное пособие . — М. : Кнорус, 2010 . — 176 с.
10. Кіндрацька Г.І. Основи стратегічного менеджменту: Навч. посібник. Вид. 2-ге. – Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2003. – 264с.
11. Мізюк Б. М. Стратегічне управління: Підручник. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - Львів: Магнолія 2006, 2007. - 392 с.
12. Мікловда В. П. Стратегічне управління конкурентоспроможністю: епістемологічні підходи та практична проблематика [Текст] : монографія / [В. П. Мікловда та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Полтав. ун-т економіки і торгівлі . — Полтава : ПУЕТ, 2013 . — 307 с. — 978-966-184-199-3.
13. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2004. - 336с.
14. Порохня В. М. Стратегічне управління [Текст] : навч. посіб. : рекомендовано М-вом освіти і науки, молоді та спорту України для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко. — К.: Центр учбової літератури, 2013 . — 224 с.
15. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 312 с.
16. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП). — К.: Персонал, 2008. — 495с.
17. Стратегический менеджмент: учебник / под ред. А. Н. Петрова. — 2-е издание. — СПб. : Питер, 2010. — 496 с.
18. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України. — К.: Кондор, 2011. — 334 с.
19. Фомичев А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов — М.: Дашков и К, 2010. — 468 с.
- Шершньова З.Є. Стратегічне управління: Підручник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. –699 с.

Додаткові джерела

20. Балабанова Л.В., Стельмашенко О. В. Стратегічне управління персоналом підприємства в умовах ринкової економіки: монографія - Донецьк : ДонНУЕТ, 2010. — 237 с.
21. Дяченко Т. О. Основи менеджменту: навчальний посібник / Т. О. Дяченко . — К.: Кондор, 2010.
22. Исаев Р. А. Основы менеджмента: учебник. — М. : Дашков и К, 2011 . — 264с.
23. Лебідь В.М. Менеджмент організацій: підручник для вузів. — Луганськ: ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2010. — 242 с.
24. Орлова Н. Стратегічне управління розвитком економіки України // Економіка та держава: Міжнар. науково-практ. журн. 2004 - 2009. - № 6. - С.18-20.
25. Пастухова В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: Монографія. - К., 2002. - 302 с.
26. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. - К.: Академвидав, 2005. – 608с.
27. Череп А. В. Стратегічне планування і управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. В. Череп, А. В. Сучков. — К. : Кондор, 2011 . — 334 с.